

סדר קדשים | מסכת זבחים ז'-י"ג

פרשת וילך | כ"ח באלול תשפ"ה - ה' בתשרי תשפ"ו (21-27 לספטמבר 2025)

הלימוד מוקדש להצלחת חיילי צה"ל, השבת החטופים ורפואת הפצועים

אחינו כל בית ישראל
הנתונים בצרה ובשביה
העומדים בין בים ובין ביבשה
המקום ירחם עליהם
ויציאם מצרה לרוקה

ומאפלה לאורה
ומשעבוד לנאלה
השתא בענלא ובזמן קריב
ונאמר אמן

מזן התלמוד

סדר קדשים, מסכת זבחים י"ב, ב'

אמר שמעון בן עזאי: מקובלני מפי שבעים ושניים זקן וכו'. למה לי למהנא שבעים ושניים זקן? דכורהו בחדא שיטתא הוה קיימי.

למה לי למתנא - למה לי לשנות?

הוה קיימי - היו עומדים

הסבר: הגמרא מביאה הלכה שאמר שמעון בן עזאי "מפי שבעים ושניים זקן", ושאלת מדוע נאמר "זקן" בלשון יחיד ולא "זקנים" בלשון רבים. על כך היא משיבה שכל אותם זקנים הסכימו לאותה הלכה כאיש אחד, ולכן נאמר כך.

שנה טובה!

דף ז': ברכת הגומל

קורבן "תודה" מקריבים כדי להודות לקב"ה. למשל, אדם שהפליג בים והגיע בשלום למחוז חפצו, מודה לה' על כך שלא טבע בים. אדם שהנזכרים כלאו אותו בבית סוהר והשתחרר - מביא קורבן תודה. אדם שהיה חולה והתרפא ממחלתו, גם כן מביא קורבן תודה. לאחר שחרב בית המקדש, תיקנו חז"ל לברך ברכת "הגומל", במקום הקרבת קורבן תודה עוד לומדים בדף זה על "מחשבת שינוי בעלים". מהי "מחשבת שינוי בעלים"? כוהן שעשה את עבודות הקורבן וחשב בליבו: אני עושה את העבודות לשם ראובן, ולבסוף התברר שהיה זה קורבן של שמעון.

דף ח': הקורבן מעורר לשוב בתשובה

"ספר החינוך" במצוה צ"ה מסביר את מצות הקרבת קורבנות. "ספר החינוך" כותב פהקדמה שכל המצוות שנתן הבורא יתברך נועדו להיטיב לבני האדם, כך נצטוונו לבנות את בית המקדש כדי לקבוע מקום טהור ונקי שבו בני האדם יתקנו את מעשיהם ואת דרכיהם. את ענין הקורבנות הוא מסביר שפאשר אדם חוטא, צייתה אותו התורה לעשות מעשה כדי לחזור בתשובה על חטאו. עליו לקחת קורבן ולטרוח להביאו לבית המקדש אל הכוהן, ולקיים את מצוות אותו קורבן. על ידי המעשה הזה הוא מתעורר להבין שעליו לחזור בתשובה שלמה על העברה הזו, ושוב לא יעשה אותה - כי המעשים מעוררים את האדם.

דף ט': "מותר פסח"

בתקופת בית המקדש, הפריש יהודי כבש לקורבן פסח, אלא שהכבש ברח מן הדיר. לאחר שהכבש לא שב, לא נותרה ברירה לבעליו והוא הקדיש כבש נוסף לקורבן פסח. והנה, אחרי פסח הוא חזר מירושלים ולפתע נשמעו פעויות רכות

תפילה לשלום חיילי צה"ל:

מי שברך אבותינו
אברהם יצחק ויעקב,
הוא יברך את חילי צבא ההגנה לישראל
ואנשי כחות הבטחון,
העומדים על משמר ארצנו וערי אלהינו,
מגבול הלבנון ועד מדבר מצרים,
ומן הים הגדול עד לבוא הערבה
ובכל מקום שהם, ביבשה באויר ובים.
יתן ה' את אויבינו הקמים עלינו
נגפים לפניהם!
הקדוש ברוך הוא ישמר ויציל את חילינו
מכל צרה וצוקה, ומכל נגע ומחלה,
וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם.
ידבר שונאינו תחתיים,
ועטרם בכתר ישועה ובעטרת נצחון.
ויקיים בהם הכתוב:
"כי ה' אלהיכם ההלך עמכם,
להלחם לכם עם אויביכם להושיע אתכם".
ונאמר: "אמן".

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי המניש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל י"ם:	ניו יורק:
כניסת שבת: 17:55	כניסת שבת: 18:26
יציאת שבת: 19:05	יציאת שבת: 19:25
ישראל ת"א:	גרמניה:
כניסת שבת: 18:10	כניסת שבת: 18:28
יציאת שבת: 19:07	יציאת שבת: 19:43

מדוע ראש השנה חל בא' בתשרי?

מתוך התלמוד הישראלי (ראש השנה, דף י')

הקדוש ברוך הוא ברא את העולם במשך שישה ימים, וביום השישי נברא אדם הראשון.

רבי אליעזר אומר, שאותו יום שישי היה א' בתשרי, הוא יום ראש השנה שנקבע להיות יום הדין, שבו הקדוש ברוך הוא דן ושופט את כל בני האדם ואת מעשיהם. **מדוע דווקא ראש השנה נקבע להיות יום הדין?**

לכן בראש השנה קוראים פסוקים מפרשת וירא, "וה' פקד את שרה", ששרה ילדה בן.

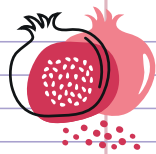
בראש השנה קובע הקב"ה מה יקרה עם כל אדם בשנה הבאה, והגמרא אומרת, שבראש השנה קבע הקב"ה, שאפילו ששרה אמנו ע"ה היא עקרה שאינה יכולה ללדת, בכל זאת ייוולד לה בן, הלא הוא יצחק אבינו ע"ה.

מפני שבא' בתשרי אדם הראשון חטא ואכל מעץ הדעת, ובאותו יום הוא שב בתשובה והקדוש ברוך הוא מחל לו על חטאו. מפני כך קבע הקדוש ברוך הוא, שבכל הדורות יהיה ראש השנה יום הדין, בו בני האדם יעמדו למשפט לפניו.

שיפה ושונה תהא השנה

ראש השנה מתקרב וצלילי שינוי והתחדשות מהדהדים באוויר. הלב מלא ברצון שהשנה הזו תהיה יפה מקודמתה, בה נתקדם ונעלה בעוד כמה הישגים.

לפניכם פתק שתוכלו למלא במשאלות לב, רשימה של דברים שתמצאו להתמיד בהם במהלך השנה או דברים שהייתם רוצים להשתפר בהם.

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2448	2448	2238	1948	0	
התלמוד הירושלמי	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	-352 הקמת ביהמ"ק ה-2	-560 אסתר המלכה	-422 חורבן ביהמ"ק ה-1 גלות בבל	חונכת ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	דבורה הנביאה	מתן תורה	-1311 יציאת מצרים	אפרים ומנשה
495 חתימה	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	-352 הקמת ביהמ"ק ה-2	-560 אסתר המלכה	-422 חורבן ביהמ"ק ה-1 גלות בבל	חונכת ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	דבורה הנביאה	מתן תורה	-1311 יציאת מצרים	אפרים ומנשה
495 חתימה	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	-352 הקמת ביהמ"ק ה-2	-560 אסתר המלכה	-422 חורבן ביהמ"ק ה-1 גלות בבל	חונכת ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	דבורה הנביאה	מתן תורה	-1311 יציאת מצרים	אפרים ומנשה

למה תוקעים בשופר?

תקיעת שופר היא המצווה המרכזית של ראש השנה. בתורה נאמר "יום תרועה יהיה לכם", ומכך לומדים שיש לתקוע ולהריע בשופר. בתקיעת השופר ממליכים את ה' למלך, כשם שנוהגים לתקוע בחצוצרה באירועים מלכותיים וחגיגיים. תקיעת השופר גם מזכירה את עקידת יצחק.

את השופר מייצרים מקרן חלולה של בעל חיים עם קרניים, כמו איל או יעל. ה' הורה לאברהם להקריב איל לקורבן במקום את יצחק בנו, ולכן השופר העשוי מקרן איל מזכיר את מסירות הנפש של אברהם לרצון ה', ואת זכות אבותינו נוסף לכך, קול השופר מזכיר אזעקה, ובזמנים קדומים השתמשו בו כדי להתריע מפני סכנה. התקיעות נועדו לעורר גם אותנו לתקן את מעשינו ולחזור בתשובה.

מהם סוגי התקיעות?

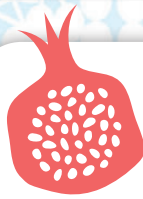
הקולות שמשמיעים בשופר מתחלקים לשלושה:

תקיעה - קול ארוך ממושך.

שברים - שלושה קולות קצרים יותר.

תרועה - סדרה של קולות קצרים וקטועים.

במהלך התפילות בראש השנה נוהגים לתקוע מאה קולות בצירופים שונים, כאשר תמיד יש תקיעה בתחילה ובסוף, וביניהן שברים, תרועה, או שברים-תרועה ביחד. כאשר ראש השנה חל בשבת, לא תוקעים בשופר. כך גזרו חכמים, כדי שלא יבואו לטלטל אותו במקום שאין עירוב ויחללו בכך את השבת.

חידון א"ב לראש השנה

- א** מכינים מהקרן שלו שופר
- ב** אומרים אותן לפני התקיעות
- ג** אוכלים אותו כדי שיגזרו עלינו גזירות טובות
- ד** טובלים בו תפוח וחלה
- ה** "היום ___ עולם"
- ו** פיוט שמיוחס לרבי אמונן ממגנצא
- ז** אחת הברכות שמוסיפים בתפילת מוסף
- ח** "___ על מעשך"
- ט** נוהגים לעשות במקווה לפני החג
- י** כינויו של ראש השנה בתורה
- כ** וחתימה טובה!
- ל** "טובה תיכתבו ותיחתמו"
- מ** מספר התקיעות בראש השנה
- נ** מתירים אותם בערב ראש השנה
- ס** אוכלים אותו כדי שישתלקו שונאינו
- ע** הימים שבין ראש השנה ליום כיפור
- פ** שירים שמוסיפים בחזרת הש"ץ ובתפילה
- צ** אחד הדברים שמעבירים את רוע הגזירה
- ק** בגד לבן שיש נוהגים ללבוש בחג
- ר** שנהיה ל ולא לזנב
- ש** כלי המצווה העיקרי של היום
- ת** מנהג שבו משליכים חטאים למים

מי אני |

1. ממשפחה מכובדת בירושלים.
2. התמנה להנהיג את היהודים שנשארו בארץ אחרי חורבן בית ראשון.
3. נרצח על ידי ישמעאל בן נתניה.
4. בעקבות מותו, היהודים שנשארו בארץ ירדו למצרים.
5. אחד הצומות הקשורים לחורבן נקרא על שמו.

סלמא וס.וי.ג.ל.ג

חמד של מושג

מינהל החינוך הדתי, הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

ביום הראשון של ראש השנה, לאחר תפילת מנחה, נוהגים לקיים מנהג "תשליך": יוצאים לנהר, נחל או מקור מים אחר ואומרים שם תפילות ופסוקים, כדי להראות כאילו משליכים למים את כל החטאים ונטהרים בהם. מקובל לנער את שולי הבגדים כדי לסמל את הניעור מהעוונות. עדיף ללכת למקור מים שיש בו דגים, אבל כאשר אין כזה אפשר להסתפק בכלי עם מים או בפתיחת הברז.

5780 ה'תש"פ	5778 ה'תשע"ח	5727 ה'תשכ"ז	5708 ה'תש"ח	5707 ה'תש"ז	5699 ה'תרצ"ט	5657 ה'תר"ץ	5323 ה'רמ"ג	5260	5258	4900	4800	4650	4260	
2019 שנת סיום הש"ס ללומדי הדף היומי	2017 70 שנה למדינת ישראל	1969 הרב אריה לויין	1967 מלחמת ששת הימים	1948 הקמת המדינה	1947 מלחמת העצמאות	1939 שואה	1897 הרצל	רבי יוסף קארו	1500 העת החדשה	1492 גירוש ספרד	הרמב"ם	רש"י	רבי סעדיה גאון	510 ימי הביניים תקופת הראשונים

דבר תורה

רגע לפני פטירתו, פונה משה אל בני ישראל ואומר: "בן מאה ועשרים שנה אנוכי לא אוכל עוד לצאת ולבוא". רש"י שם מסביר מדוע משה מרגיש שלא יוכל עוד להמשיך - משום שבאותם רגעים נעלמו ונסתמו ממשה מעיינות החוכמה וכך הוא מבין שהוא קרוב לפטירתו. ה"שפתי חכמים" מבאר את העניין ואומר שברגע שמשה כבר לא יכול לעסוק בחוכמת התורה אין לו סיבה לחיות: "דכיון שנסתמו ממנו מסורות החכמה - למה לו חיים!?"

מדברים יקרים אלו אנו למדים כי התורה כי יסוד הקיום והחיים של עם ישראל, וברגע שיש ניתוק וסתימה ממקור חוכמה זה, הרי שחיי של האדם חסרים וחלשים.

סדר קדשים | מסכת זבחים | דף ט' - י"ג

מהחצר האחורית. התברר שהכבש שב הביתה. מה עושים בו? הקורבן המיותר הזה מכונה "מותר פסח" - קורבן פסח מיותר. בדרך כלל קורבנות מיותרים מוקרבים כמות שהם, למשל: קורבן עולה מיותר מוקרב כקורבן עולה. שונה הוא דינו של קורבן פסח, שישנה הלכה מיוחדת שקורבן פסח מיותר אינו קרב כקורבן פסח אלא כקורבן שלמים.

דף י': מחשבה פסולה בזמן השחיטה

מה יהיה הדין במקרה שבו אדם שחט בהמה, ואחר כך הוא אמר שבזמן השחיטה הוא חשב שאחרי השחיטה הוא יקח את הדם ויזרוק אותו לעבודה זרה? האם המחשבה הזו שלו נרמה לכך שהבהמה פסולה? בדרך כלל לומדים שנהלקו בדבר אמונים: רבי יוחנן אמר: פסולה. ריש לקיש אמר: אמן אסור לעשות כך אבל הבהמה לא פסולה כי הוא לא שחט אותה לשם עבודה זרה, אלא רק חשב בשעת השחיטה שיזרוק את דמה אחר כך לשם עבודה זרה. אם לא זרק את הדם בפועל - הבהמה כשרה.

דף י"א: זמן קורבן התמיד

בבית המקדש מקריבים שני קורבנות תמיד בכל יום, אחד בבוקר ואחד לפנות ערב. כך מצוה התורה בספר שמות: "את הכבש האחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים". "בין הערבים" הוא פניו שמקובל להשתמש בו לשעות אחר הצהריים המאוחרות, אבל התלמוד מביא דעה שבתורה לפעמים הכינוי הזה מתייחס לכל היום והפניה היא בין הערב של אתמול לערב של היום. אם כך, מניין יודעים שאת קורבן התמיד השני צריך להקריב לקראת ערב? מכך שהתורה אומרת "את הכבש האחד תעשה בבקר". דרשו חז"ל - רק הראשון בבוקר, אבל השני אינו קרב בבוקר אלא רק לקראת ערב.

דף י"ב: רבי יהושע

רבי יהושע המוזכר בתלמוד בלא שם אביו הוא רבי יהושע בן חנניא. רבי יהושע בן חנניא היה תלמידו של רבן יוחנן בן זכאי ועוד זכה לראות את בית המקדש השני בנוי, ובהיותו לוי הוא אפילו זכה לשמש בבית המקדש בעבודות הלויים, בשירה ובניגון. לאחר שנים הוא ראה, לצער הרב, יחד עם בני דורו, את בית המקדש חרב על ידי הרומאים. במסכת חגיגה (דף כ"ב) מסופר שפעם אחת אמר רבי יהושע שהלכה שאמרו בית שמאי אינה נכונה, וכי הוא מתבייש שהם אמרו הלכה כזו. לאחר מכן התברר לו שבית שמאי צודקים, ורבי יהושע הצטער שכן דיבר על בית שמאי. מה עשה? הלך לקבריהם, ביקש מהם סליחה וצם תעניות רבות.

דף י"ג: שיטת לימוד ייחודית

בדרך זו אומר התלמוד שרוב הונא אמר לתלמידיו דרשת קל וחומר שאינה נכונה, רק כדי לחדד אותם. כלומר: כדי שהם ישאלו אותו ויקשו שקל וחומר זה אינו נכון, וכך הם ילמדו להבחין בין דברים נכונים לדברים שאינם נכונים. במקומות נוספים בתלמוד מובאים דברים של אמונים שהסבירו כי אמרו לתלמידיהם דברים שאינם אמת, כדי שהתלמידים יעמדו מעצמם על הטעות ושכלם יתחדד. כך גם פוסק הרמב"ם בהלכות תלמוד תורה: "ויש לרב להטעות את התלמידים בשאלותיו ובמעשים שעושה בפניהם כדי לחדדם, וכדי שידע אם זכרים את מה שלמדו או אינם זכרים".

שאלות השבוע ???
1. מי צריך לברך ברכת הגומל?
2. מה עושים עם קורבן פסח שלא הוקרב בזמנו?
3. מתי מקריבים את קורבן התמיד?
בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים. *בפיקוח רואה חשבון

תלמוד ישראל
הדף היומי לילדים
יריעות ספרים